

بنیاد فیریه فواجه نصیر طوسی

آیین‌نامه سبج قضایی

مصوب ۱۳۸۴

رئیس کل محترم دادگستری استان بوشهر

احتراما:

به پیوست یک نسخه آیین‌نامه سبج قضایی که در تاریخ ۱۳۸۴/۱۱/۲ به تصویب ریاست محترم قوه قضاییه رسیده است جهت اجرا و ابلاغ به کلیه واحدهای تابعه آن استان ارسال می‌گردد.

رئیس حوزه ریاست قوه قضاییه - عبدالرضا ایزد پناه

آیین‌نامه سبج قضایی - مصوب ۱۳۸۴

ماده ۱- در دادسرای هر شهرستان دفتر سبج قضایی تشکیل و مستقر می‌شود. مسئول این دفتر از میان قضات دادسرای عمومی و انقلاب به انتخاب دادستان و با تأیید و پیشنهاد مدیرکل عفو و بخشودگی و سبج قضایی از سوی رئیس قوه قضاییه، منصوب خواهد شد. این دفتر در انجام تکالیف خود به شرح مواد آتی تابع اداره کل عفو و بخشودگی و سبج قضایی است و دادستان بر نحوه انجام وظیفه آن نظارت دارد.

تبصره ۱- این دفتر مستخرجه امور ذکر شده در ماده ۳ را در مورد کسانی که شناسنامه آنان در آن شهرستان صادر شده جمع‌آوری و حفظ خواهد نمود.

تبصره ۲- در دادگاههای عمومی بخش، ورقه‌های سبج قضایی به وسیله رئیس یا دادرس علی‌البدل تنظیم و به دفتر سبج قضایی دادسرای عمومی و انقلاب شهرستانی که بخش مذکور تابع آنست ارسال می‌شود.

ماده ۲- مستخرجه احکام و تصمیمات مربوط به اشخاص زیر در اداره کل عفو و بخشودگی و سبج قضایی واقع در تهران نگاهداری می‌شود:

۱- اشخاصی که شناسنامه آنها در کشور ایران صادر شده باشد؛

۲- اتباع ایرانی که شناسنامه آنان در کشورهای بیگانه صادر شده است؛

۳- اشخاصی که صدور شناسنامه آنها معلوم نیست؛

۴- اتباع کشورهای بیگانه ساکن ایران؛

۵- اشخاصی که تابعیت معینی ندارند و در خارج از ایران متولد شده‌اند، هر چند که پس از آن تابعیت ایران را تحصیل کرده باشند.

تبصره - احکام مقامات قضایی کشورهای بیگانه راجع به محکومیت اتباع ایرانی یا محکومیت کسانی که پیش از این تابعیت ایران را داشته‌اند و یا بیگانگان و یا کسانی که تابعیت معینی ندارند و در خاک ایران مقیم هستند، در صورتی در برگ سجل قضایی قید می‌شود که موضوع محکومیت، به موجب قانون ایران، بزه شناخته شده باشد.

ماده ۳- سجل قضایی چهار نوع است: کیفری، مدنی، بازرگانی و اداری که موارد زیر بطور اختصار در آن درج می‌شود:

الف - در امور کیفری:

۱- محکومیت‌های کیفری قطعی و قابل اجراء و تاریخ شروع و ختم آن‌ها و احکامی که در نتیجه اعاده دادرسی، آزادی مشروط یا تعلیق اجرای مجازات به ترتیب، احکام محکومیت را الغاء یا منتفی کرده است؛

۲- حکم لغو تعلیق اجرای مجازات و حکم اجرای بقیه محکومیت به لحاظ تخلف از ترتیبات و شرایط آزادی مشروط؛ (موضوع تبصره ماده ۲۹ و تبصره ۳ ماده ۳۸ قانون مجازات اسلامی مصوب سال ۱۳۷۰).

۳- تصمیم مربوط به اعاده حیثیت و عفو عمومی یا بخشودگی و تخفیف و تبدیل کیفر.

ب - در امور مدنی:

احکام قطعی راجع به اعلام حجر یا رفع حجر.

ج - در امور بازرگانی:

احکام ورشکستگی تاجر و احکام مربوط به قرارداد ارفاقی و احکامی که حکم ورشکستگی را گسیخته و یا به ورشکسته اعاده حیثیت می‌دهد.

د - در امور اداری:

۱- تصمیمات قطعی اداری راجع به اخراج بیگانه از کشور و الغاء آن؛

۲- سلب تابعیت ایرانی از بیگانگانی که تابعیت ایران را تحصیل کرده‌اند و کسانی که ایرانی‌الاصل هستند؛

۳- محکومیت به انفصال دائم از خدمات دولتی و دستگاه‌های مشمول قانون رسیدگی به تخلفات اداری، در دادگاه‌های عمومی و انقلاب، نظامی، ویژه روحانیت، تجدیدنظر، دادگاه و محکمه عالی انتظامی قضات، دیوان عالی کشور و هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری و محرومیت از تصدی سمت‌های خاص و مدیریتی و محکومیت به اخراج از دستگاه متبوع.

ماده ۴- برگ سجل قضایی پس از انقضاء ۷۰ سال از تاریخ ولادت شخصی که سجل قضایی به نام او صادر شده یا پس از اطلاع رسمی از مرگ او از میان برده می‌شود و مراتب در دفتر سجل قضایی مربوط نیز قید می‌گردد.

ماده ۵- برای افراد کمتر از ۱۸ سال که محکومیت کیفری پیدا می کنند برگ سجل قضایی تنظیم نخواهد شد.

ماده ۶- محکومیت محکومانی که مورد عفو و بخشودگی قرار می گیرند در صورتی که زوال آثار محکومیت به مجازات در عفو تصریح شده باشد، از سجل قضایی آنان محو می شود.

ماده ۷- هر کس می تواند از برگ سجل قضایی مربوط به خود بدون ذکر دلیل رونوشت بخواهد.

ماده ۸- برگهای سجل قضایی بر دو قسم است. برگ شماره ۱ و برگ شماره ۲.

ماده ۹- در برگ شماره ۱ باید مستخرجه احکام و تصمیم های ذکر شده در ماده ۳ در ظرف مدت ۱۵ روز از تاریخ قطعیت حکم و تصمیم قید شود این مستخرجه شامل نکات زیر خواهد بود:

۱- نام و نام خانوادگی محکوم و همچنین نام و نام خانوادگی پدر و مادر او؛ در صورتی که محکوم زن و از نام خانوادگی همسر خود استفاده کرده باشد نام خانوادگی زمان دوشیزگی و در صورت امکان عکس وی؛

۲- کد ملی و شماره شناسنامه و تاریخ و محل صدور آن و شماره گذرنامه و هویت غیر واقعی یا اسم مستعار شخص محکوم.

۳- تاریخ و محل تولد محکوم.

۴- محل اقامت دائمی یا موقتی او.

۵- تأهل و تعداد اولاد او.

۶- شغل محکوم.

۷- تابعیت او.

۸- علامات مشخصه محکوم؛

۹- موضوع حکم یا تصمیم؛

۱۰- تاریخ عملی که منجر به صدور حکم یا تصمیم شده با قید روز، ماه و سال؛

۱۱- شماره و تاریخ حکم یا تصمیم؛

۱۲- دادگاه یا مقام صادرکننده حکم یا تصمیم؛

۱۳- تصریح به قطعیت حکم یا تصمیم؛

۱۴- مواد قانونی که مستند حکم یا تصمیم واقع شده است؛

۱۵- مدت حبس و میزان جزای نقدی و محرومیت از تمام یا برخی از حقوق اجتماعی و در صورت تعلیق کیفر این نکته نیز باید قید شود؛

۱۶- ذکر احتساب یا عدم احتساب مدت بازداشت در حکم محکومیت؛

۱۷- تاریخ شروع و ختم اجرای کیفر؛

۱۸- تغییراتی که در شناسنامه ذکر شده است؛

تبصره - چنانچه به هر طریق احکام قطعیت یافته موجب تبرئه متهم گردد از سبب قضایی متهم حذف می گردد.

ماده ۱۰- مدیران دفاتر دادگاهها در امور کیفری، مدنی، بازرگانی و مسئول هماهنگی هیأت‌های بدوی رسیدگی به تخلفات اداری مکلفند از برگ شماره ۱ چهار نسخه تهیه نمایند و به دفتر سبب قضایی مربوط ارسال دارند که یک نسخه در همان محل بایگانی و یک نسخه به دفتر سبب قضایی محل صدور شناسنامه محکوم و یک نسخه به اداره کل عفو و بخشودگی و سبب قضایی در تهران و یک نسخه به اداره تشخیص هویت مرکز استان محل صدور شناسنامه محکوم ارسال گردد.

ماده ۱۱- هرگاه معلوم شود که شناسنامه از محلی که اعلام شده، صادر نشده است، برگ سبب قضایی، به دفتر سبب قضایی ارسال کننده اعاده می گردد تا نسبت به تعیین محل صدور شناسنامه محکوم، تحقیق و بررسی بیشتری بعمل آید، در صورت حصول نتیجه، برگ سبب قضایی به دفتر سبب قضایی مربوط ارسال و اگر تحقیقات به نتیجه نرسیده برگ ذکر شده به اداره کل عفو و بخشودگی و سبب قضایی در تهران فرستاده می شود و صدور گواهی عدم سوء پیشینه برای این گونه افراد، منوط به احراز هویت واقعی آنان خواهد بود، تحقیق و بررسی در این خصوص به عهده اداره کل عفو و بخشودگی و سبب قضایی است.

ماده ۱۲- در مواردی که محکوم دارای پیشینه محکومیت تعلیقی است و مدت تعلیق مجازات منقضی نگردیده است، متصدی دفتر سبب قضایی محل صدور شناسنامه و در صورتی که محل صدور شناسنامه معلوم نباشد، اداره کل عفو و بخشودگی و سبب قضایی مکلف است مراتب را به دادستان مجری حکم اطلاع دهد تا در صورت لزوم نسبت به لغو حکم تعلیق مجازات اقدام نماید.

ماده ۱۳- به منظور اجرای مقررات این آیین نامه و حفظ و نگهداری پیشینه و اطلاعات مربوط به محکومان دادگاهها و تنظیم سبب قضایی و فهرست اسامی و مشخصات مشمولان عفو و تخفیف مجازات و سهولت انجام امور قضایی و اداری، اداره کل عفو و بخشودگی و سبب قضایی و دفاتر سبب قضایی مراکز استانها و شهرستانها، به تدریج به سیستم رایانه‌ای مجهز خواهند شد.

تبصره - برگهای سبب قضایی به ترتیب حروف الفبا و براساس حرف اول نام خانوادگی محکوم تنظیم می شود. برای اتباع کشورهای بیگانه برگ سبب قضایی جداگانه به ترتیب یادشده تنظیم می گردد.

ماده ۱۴- تمامی برگهای سبب قضایی باید به ترتیب تاریخ در پرونده نگاهداری گردد.

ماده ۱۵- نسبت به اتباع کشورهای بیگانه در صورت وجود قرارداد معاضدت قضایی، اداره کل عفو و بخشودگی و سبب قضایی باید رونوشتی از برگ شماره ۱ را تهیه نموده و از طریق اداره کل امور حقوقی و اسناد و امور مترجمان قوه قضائیه و وزارت امور خارجه به کشور متبوع شخص محکوم ارسال دارد.

ماده ۱۶- درخواست تقاضاکننده برگ شماره ۱ باید حاوی نکات زیر باشد:

۱- نام و نام خانوادگی، نام پدر شخص مورد درخواست؛

۲- تاریخ تولد، محل صدور شناسنامه و شماره آن و کد ملی؛

۳- شماره گذرنامه برای اتباع بیگانه؛

ماده ۱۷- برگ شماره ۱ به مقامات زیر در صورت تقاضای آنان داده می‌شود:

۱- شخص محکوم؛

۲- دادگاهها، دادرها، اداره‌های تصفیه و بخشهای ستادی قوه قضاییه؛

۳- نیروی انتظامی؛

۴- نیروی مسلح جمهوری اسلامی ایران؛

۵- مراجع صلاحیتدار برای تعیین صلاحیت و رسیدگی به شکایات مربوط به انتخابات؛

۶- بنگاههای عام‌المنفعه؛

۷- اداره‌های دولتی به هنگام تقاضای استخدام اشخاص و تعقیب انضباطی و انتظامی کارمندان و قبول تقاضای مزایده و مناقصه و اجازه بازکردن مدارس غیردولتی و اعطای نشان و مدال؛

۸- تمامی مراجعی که براساس قانون مجاز به استعلام از پیشینه افراد می‌باشند.

ماده ۱۸- برگ شماره ۲ همانند برگ شماره ۱ است به جز نکات زیر که در آن قید نمی‌شود:

۱- محکومیت‌هایی که در نتیجه عفو یا اعاده حیثیت زائل شده است؛

۲- محکومیت‌های تعلیقی قطعیت یافته در صورتی که محکوم در ظرف مدت تعلیق حکم، محکومیت قطعی جدیدی پیدا نکرده باشد؛

۳- ورشکستگانی که به موجب حکم دادگاه بی‌تقصیر اعلام شده یا قرارداد ارفاقی آنان را دادگاه تصدیق کرده باشد؛

۴- محکومیت به بزه‌هایی که به علت قانونی ساقط شده باشد.

ماده ۱۹- درخواست‌کننده برگ سجل قضایی شماره ۲ می‌تواند به دفاتر سجل قضایی مستقر در محل سکونت یا محل صدور شناسنامه مراجعه نماید.

تبصره ۱- در مواردی که محل صدور شناسنامه درخواست‌کننده معلوم نیست باید بطور انحصاری به اداره کل عفو و بخشودگی و سجل قضایی مراجعه شود.

تبصره ۲- درخواست‌کنندگان خارج از کشور از طریق نمایندگان گیهای جمهوری اسلامی ایران در کشور محل اقامت مراجعه می‌نمایند.

ماده ۲۰- متقاضیان اخذ گواهی عدم سوء پیشینه در داخل کشور و متقاضیان خارج از کشور، به ترتیب می‌توانند به اداره کل عفو و بخشودگی و سجل قضایی، یا دفتر سجل قضایی محل صدور شناسنامه خود و نمایندگان گیهای جمهوری اسلامی ایران مراجعه نمایند.

ماده ۲۱- رئیس سازمان قضائی نیروهای مسلح یا یکی از معاونان او موظف است نسبت به احکام محکومیت دادگاههای نظامی تمامی استانها و شهرستانها برگ سجل قضایی شماره ۱ را مطابق بند الف ماده ۳ و ماده ۹ در چهار نسخه تنظیم و یک نسخه را بایگانی نماید و سه نسخه دیگر را بطور مستقیم به اداره کل عفو و بخشودگی و سجل قضایی ارسال دارد. این اداره نیز نسخه اول آن را نگهداشته و نسخه دوم را به دفتر سجل قضایی محل صدور شناسنامه محکوم و نسخه سوم را به اداره کل تشخیص هویت ناجا ارسال می‌دارد. اگر محل صدور شناسنامه معلوم نباشد نسخه دوم نیز در اداره کل عفو و بخشودگی و سجل قضایی نگهداری خواهد شد.

ماده ۲۲- چنانچه متقاضی صدور گواهی عدم سوءپیشینه، محکومیت مؤثر کیفری نداشته باشد گواهی عدم سوءپیشینه صادر می‌شود. چنانچه مراجع ذکر شده در ماده ۱۷ برگ شماره ۱ را درخواست نمایند در اینصورت تمامی محکومیت‌ها صرفنظر از نوع آنها اعلام خواهد شد.

ماده ۲۳- به منظور بهره‌برداری از اطلاعات جمع‌آوری و ذخیره شده در اداره کل عفو و بخشودگی و سجل قضایی و دفاتر وابسته به آن در شهرستانها، این اداره کل مکلف است ضمن رعایت اسرار محکومان پس از تصویب رئیس قوه قضاییه و همکاری دانشکده‌های حقوق و مؤسسه‌های حقوق جزا و جرم‌شناسی و سازمانهای وابسته به قوه قضاییه و سایر نهادهای مربوط با بررسی و مطالعه مستخرجه‌ها و پرسش‌نامه‌های ارسالی از واحدهای اجرای احکام دادسراها نسبت به طبقه‌بندی جرائم ارتكابی از حیث نوع جرم، علل ارتكاب جرم، سن و جنسیت مجرمان، وضعیت خانوادگی و اقتصادی و تحصیلی آنان و نظایر آن، اقدام نموده و اطلاعات حاصل شده را به منظور اتخاذ تدابیر پیشگیرانه و مبارزه با علل یا عوامل ارتكاب جرم و تهیه و تدوین قوانین متناسب در اختیار قوه قضاییه و نهادهای دولتی و مؤسسه‌های مربوط بگذارد.

ماده ۲۴- هرگاه اشتباهی در تنظیم برگ سجل قضایی رخ دهد دادسرای تنظیم‌کننده برگ یا دادسرای محل صدور شناسنامه باید به اداره کل عفو و بخشودگی و سجل قضایی اطلاع دهد تا دایره سجل قضایی آن اداره اقدام به اصلاح آن نماید پس از اصلاح برگ اشتباه شده اداره کل عفو و بخشودگی و سجل قضایی به دادسرای تنظیم‌کننده برگ و دادسرای محل صدور شناسنامه دستور اصلاح برگهای بایگانی شده در آنجا را خواهد داد.

ماده ۲۵- این آیین‌نامه در ۲۵ ماده و ۷ تبصره در تاریخ ۱۳۸۴/۱۱/۲ به تصویب رئیس قوه قضاییه رسیده است و مقررات پیشین از جمله آیین‌نامه مصوب ۱۳۲۱/۲/۱۹ ملغی است.